

Desetine milijardi do Zelenog dogovora

Evropska komisija predložila 40 mlrd evra za napuštanje uglja

Kompanije protiv podele na
zone trgovanja električnom energijom

ACER: Rast ugovornih zagušenja u evropskoj
mreži za transport gasa

Prirodni gas potreban kao alternativa uglju

WEF: Globalno se planira ili gradi više od 1.000
elektrana na uglj

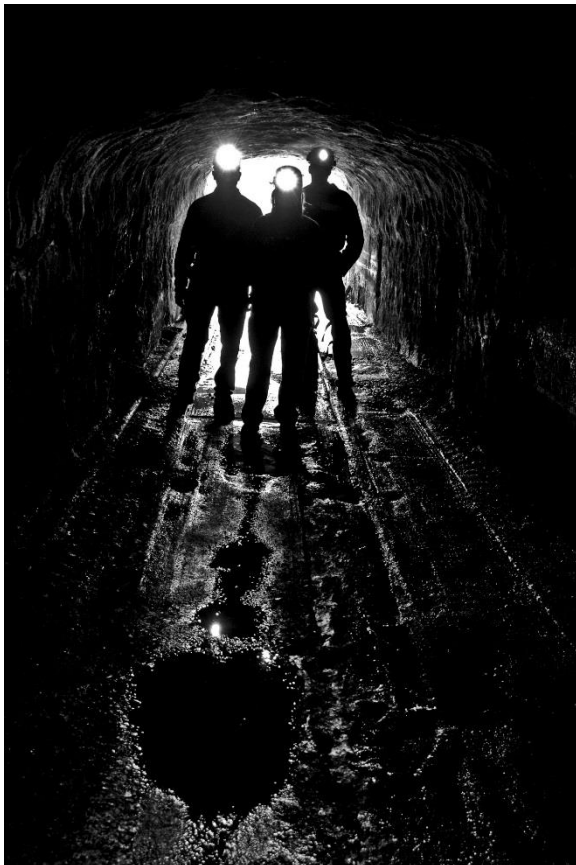

SADRŽAJ

EU uvećava Fond pravedne tranzicije sa 40 milijardi evra za izlazak iz uglja	OVDE
Evropska komisija predložila fond za oporavak privrede od 750 mlrd evra	OVDE
Timermans: Prirodni gas potreban kao alternativa uglju	OVDE
Osam EU zemalja: Ne isključujte finansiranje gasa	OVDE
EU elektroprivreda poziva kreatore politike na prioritete	OVDE
Kompanije protiv podele na zone trgovanja električnom energijom	OVDE
Evro-parlament o predlogu cilja smanjenja CO2 za 65% do 2030.	OVDE
Nemačka podigla cenu CO2 na 25€/t	OVDE
IEA vidi najveći ikada zabeležen pad ulaganja u energiju	OVDE
Brisel da odobri Češkoj pozajmicu ČEZ-u za novi reaktor	OVDE
Rumunska Električna spaja tri regionalna distributera struje	OVDE
Prva plutajuća nuklearna elektrana počela komercijalni rad	OVDE
ACER: Rast ugovornih zagušenja u evropskoj mreži za transport gasa	OVDE
WEF: Globalno se planira ili gradi više od 1.000 elektrana na uglj	OVDE
Azerbejdžanski gas za projekat TAP stigao do Albanije	OVDE
Ograničena potrošnja gasa u Evropi	OVDE
Čičov: Severni tok 2 će se kako-tako realizovati	OVDE
Evropsko tržište gasa otporno na pandemiju	OVDE
Otvoreno pismo CEO Naftne i gasne klimatske inicijative	OVDE
Big Oil izgubio klimatski spor pred apelacionim sudom Kalifornije	OVDE

EU uvećava Fond pravedne tranzicije sa 40 milijardi evra za izlazak iz uglja

BRISEL - Evropska komisija (EK) je predložila povećanje sredstava za Fond za pravednu tranziciju, koji je namenjen energetskej tranziciji regiona zavisnih od upotrebe uglja, sa 7,5 na 40 milijardi evra. To znači da će biti promenjena i prvobitno predložena raspodela novca između 27 država odnosno da će članice EU dobiti više sredstava.

Euractiv navodi da zemlje već pretenduju na deo EU Fonda pravedne tranzicije, s tim da se 18 država članica priprema za podnošenje zahteva za podršku ukidanju sektora uglja, uz prekvalifikaciju radnika i pomoć industrijama sa velikim emisijama ugljendioksida na preusmeravanje ka zelenijim aktivnostima. Ova mera je deo najnovijeg programa EK, nazvanog Next Generation EU, za pomoć članicama u borbi sa posledicama pandemije

korona virusa. Nove mere predstavila je predsednica EK Ursula von der Lejen u Evropskom parlamentu, prenosi portal **Balkan Green Energy News**.

Fond za pravednu tranziciju (Just Transition Fund) je jedan je od tri stuba Mehanizma za pravednu tranziciju (Just Transition Mechanism), predviđenih u okviru Evropskog zelenog plana, koji je predstavljen u januaru.

Osim 7,5 milijardi evra, EK je za Fond za pravednu tranziciju predložila dodatne 2,5 milijarde evra u okviru sledećeg dugoročnog budžeta EU i još 30 milijardi evra iz programa Next Generation EU, saopštila je EK.

Najveći korisnik povećanog fonda opet će biti Poljska, sa ukupno osam milijardi evra. Bugarska (2,7 mlrd €), Grčka (1,7), Hrvatska (0,38), Kipar (0,21), Rumunija (4,4) i Slovenija (0,54), ukupno bi trebalo da dobiju skoro deset milijardi evra.

Fond mora izričito da isključi sva fosilna goriva i ne sme da bude zamena za ostale izvore finansiranja i ulaganja preduzeća koja su ključna za pomoć regionima da se okrenu aktivnostima koje imaju niske emisije ugljenika.

Loše je, piše portal, što ne postoje načini da se članice spreče da javne fondove i državnu pomoć usmeravaju na kompanije koje koriste fosilna goriva i zagađuju bez obavezivanja da smanje svoj uticaj na klimu.

EK je, takođe, predložila kreditni program za javni sektor koji će se sprovesti zajedno sa Evropskom investicionom bankom (EIB), sa idejom da se aktivira između 25 i 30 milijardi evra. Tako bi se u okviru Mehanizma za pravednu tranziciju javna i privatna ulaganja podigla na 150 milijardi evra u odnosu na prvobitno planiranih sto milijardi, saopštila je Komisija.

Evropska komisija predložila fond za oporavak privrede od 750 mlrd evra

BRISEL - Predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen predložila je 27. maja rešenje bez presedana za ekonomski oporavak EU nakon krize COVID-19. U pitanju je formiranje zajedničkog fonda koji će biti popunjen obveznicama koje će izdati EU kao celina, a kao celina će i vraćati dugove.

Početni predlog Komisije iznosi 750 milijardi evra, od čega će 500 milijardi predstavljati grantove državama članicama, a 250 milijardi kredite.

S Evropskim zelenim sporazumom u pozadini, predsednica Komisije Ursula von der Leyen obećala je da će oporavak učiniti „zelenim, digitalnim i otpornim“.

Ovaj instrument, pod nazivom "EU sledeće generacije" (Next Generation EU) tek treba da se ispregovara kao deo Višegodišnjeg budžetskog okvira EU od 2021. do 2027.

Evropski parlament ima poslednju reč

Države članice u Savetu EU i evropski poslanici u Parlamentu moraću da odobre konačnu verziju.

Predlog Evropske komisije predviđa podizanje maksimuma iznosa sopstvenih izvora EU (novac kojim raspolažu institucije Evropske unije a ne nacionalne vlade) na 2% bruto nacionalnog dohotka EU. Dugovi bi se vraćali u narednih 30 godina iz budžeta EU, koji se primarno

popunjava iz budžeta država članica u zavisnosti od njihove ekonomske snage.

Vezano za sektor energetike, subvencije za fosilna goriva su prema ovim pravilima dopuštene.

Državna pomoć kompanijama takođe nema "zelene uslove", a uobičajena ograničenja privremeno su ublažena.

Sektor energetike sa fosilnim gorivima

Vezano za sektor energetike, između 60 i 80 milijardi evra bilo usmereno na jačanje prodaje električnih vozila (EV) i izgradnju mreža punionica za EV. Električna vozila bi bila oslobođena PDV-a.

Drugi 91 milijardi evra otišlo bi na preuređenje postojećih zgrada.

Plan uključuje 25 milijardi evra pomoći za aukcije obnovljivih izvora energije koje će se održati u sledeće dve godine na nivou država članica, a pokrivaju ukupno 15 GW kapaciteta. Dokument ne pruža dodatne detalje o načinu sprovođenja tenderske šeme.

Komisija predlaže i izdvajanje deset milijardi evra na projekte obnovljivih izvora energije.

Posebno poglavlje posvećeno je čistom vodoniku. Milijarda i 300 miliona evra izdvaja se za istraživanje i razvoj i još 10 milijardi za sufinansiranje da bi se smanjio rizik kod velikih projekata, kao i „obaveza“ da se dostigne milion tona gasa. "Ugovori za razliku u ceni" vezano za CO2 biće omogućeni za vodonik proizveden bez fosilnih goriva.

Oko 30 milijardi evra bilo bi uloženo u tehnologije za smanjenje emisija u sektorima u kojima je to izuzetno teško, poput čelika i cementa.

Timermans: Prirodni gas potreban kao alternativa uglju

BRISEL - Iako su projekti za fosilna goriva u teoriji isključeni iz EU finansiranja, prirodni gas će i dalje igrati ključnu ulogu u zameni uglja, uz istovremeno adaptiranje postojeće gasovodne i LNG infrastrukture za vodonično gorivo, uz najmanje troškove, izjavio je u četvrtak (28. maja) šef EU za klimatsku politiku Frans Timermans.

„Moram priznati jednu stvar: u nekim područjima tranzicije upotreba prirodnog gasa će verovatno biti potrebna za prelazak sa uglja na održivu energiju“, rekao je Timermans tokom konferencije za štampu o predloženom EU planu oporavka od krize COVID-19.

Proizvodnja električne energije iz uglja zabeležila je neviđeni pad u 2019. godini, delom zbog prirodnog gasa, a delom i zbog obnovljivih izvora energije, podseća **Euractiv**.

Što je još važnije, Timermans kaže da postojeća evropska mreža gasovoda i LNG terminala može biti dragocena infrastruktura u prelazu na vodonik, čisto gorivo koje pri sagorevanju ne izbacuje gasove staklene bašte.

Osam EU zemalja: Ne isključujte finansiranje gasa

BRISEL - Bugarska, Češka, Grčka, Mađarska, Litvanija, Poljska, Rumunija i Slovačka zatražile su od Brisela da iz budućeg finansiranja ne isključuje projekte prirodnog gasa, prenosi **Reuters**.

„Od presudnog je značaja da se održi podrška Evropske unije i finansijska pomoć za razvoj gasne infrastrukture“, navodi tih osam članica EU u dokumentu podnetom Evropskoj komisiji uoči objavljivanja plana za naredni budžet. Brisel je pod pritiskom da obuzda finansiranje fosilnih goriva u sklopu plana i cilja potpune dekarbonizacije svoje ekonomije do 2050. godine.

Nacrt plana zelenog oporavka Komisije predviđa samo finansiranje projekata za prirodni gas koji obuhvataju i sisteme kaptiranja CO2 ili prilagođavanje gasne infrastrukture za transport goriva sa niskim udelom ugljenika, poput vodonika. Evropska investiciona banka već se obvezala da će zaustaviti finansiranje većine gasnih projekata nakon 2021. godine.

Prirodni gas emituje upola manje CO2 nego uglj kada se spaljuje u elektranama. Uz vetar i sunce, gas je pomogao Evropi da smanji emisije zamenjujući proizvodnju energije iz uglja.

Ali to gorivo nije kompatibilno s EU ciljem „neto nulte“ emisije, osim ako gasne elektrane ne koriste skupu tehnologiju za hvatanje i pohranjivanje CO2.

Bez gasa, postizanje klimatske neutralnosti potrajaće duže i koštati više zemlje s velikim udelom uglja u proizvodnji energije, rekao je za Reuters jedan neimenovani zvaničnik EU.

EU elektroprivreda poziva kreatore politike na prioritete

BRISEL - Kroz iskustva iz krize virusa COVID-19, sektor energetike je posvećen pomoći oporavku Evropske unije (EU) spremnim energetske projekta, saopštila je 25. maja Eurelectric, organizacija koja predstavlja industriju električne energije u Evropi.

Eurelectric pri tom ističe da "prioritetnim ulaganjem u područja poput energije bez fosilnih goriva, infrastrukture za punjenje električnih vozila (ispunjeno dosada samo 17% cilja planiranih punionica do 2025.), jačanja distribucione mreže, pojačanja i elektrifikacije sistema grejanja, imamo jedinstvenu priliku podsticanja zapošljavanja, uz istovremeno rešavanje klimatskih izazova".

Kompanije protiv podele na zone trgovanja el.energijom

BRISEL - Velike evropske energetske kompanije, poput francuskog EDF-a i finskog Fortuma suprotstavile su se potezima ka podeli na zone cena električne energije, rekavši da bi to moglo smanjiti investicije i mogućnosti zaštite.

"Prelazak na bilo kakvu alternativnu konfiguraciju ... u nekim slučajevima može predstavljati korak natrag u procesu integracije tržišta", saopštio je EDF kao odgovor na

nedavne konsultacije EU Agencije za saradnju energetske regulatora, ACER o zonama trgovanja električnom energijom (Vidi: [BILTEN AERS # 511](#)).

ACER želi da do kraja godine osmisli metodologiju za određivanje novih zona trgovanja u Evropi - onako kako je to navedeno EU Paketu o čistoj energiji.

Neizbežna mera?

Prošle godine je, uprkos nedostatku entuzijazma s tržišta, rečeno da je više cenovnih područja "neizbežno", jer većina zemalja članica EU nije osigurala dovoljno prekograničnih kapaciteta dostupnih trgovcima na tržištu za dan unapred.

Finski Fortum je, s druge strane, predložio spajanje cenovnih područja, rekavši da su „male i neuravnotežene zone nadmetanja ... veoma izazovne za učesnike na tržištu“ kao rezultat „niske likvidnosti na finansijskom tržištu i nedostatka dovoljnih mogućnosti za zaštitu“.

Postojala je od početka „jasna predrasuda“ prema podeli cenovnih područja na manje entitete, ocenila je Evropska federacija trgovaca energijom (Efet), ističući Španiju i Portugal, kao i Belgiju i Holandiju kao potencijalne kandidate za spajanje.

Entso-E: Neizvodiva mera

Grupacija Entso-E smatra da panevropska revizija nije izvodljiva i zagovara da se pojedinačne regije odluče za sebe umesto "ukalupljenog pristupa", ali su komunalne kompanije tvrdile da će to ostaviti previše prostora za nacionalnu interpretaciju.

Nekoliko ispitanika u konsultacijama izrazilo je zabrinutost da su se OPS-ovi zalagali za smanjenje troškova redispečinga zbog tržišne efikasnosti i pozvali na veći naglasak na likvidnost i konkurenciju.

Panevropski plan je nerealan

„Nametanjem usaglašene metodologije izračuna kapaciteta u svim regionima za nadgledanje zona licitiranja može se postići panevropska konzistentnost, ali rezultati bi bili nerealni, nepouzdana i neupadljivi“, saopšteno je iz Entso-e

„Revizija zone nadmetanja treba da se sprovodi samo u regionima u kojima postoje strukturalni zastoji unutar zone nadmetanja,“ ocenjuje grupacija.

Evro-parlament o predlogu cilja smanjenja CO2 za 65% do 2030.

STRAZBUR - Odbor za životnu sredinu Evropskog parlamenta je razmotrio 28. maja predlog švedske evroposlanice Jytte Guteland da se za 2030. postavi cilj smanjenja CO2 od 65% za celu EU.

Guteland se pri tom pozvala na UN-ov izveštaj o jazu u vezi s emisijama za 2019. godinu objavljen u novembru, u kome se naglašava potrebu smanjenja globalnih emisija za 7,6% godišnje kako bi se postigao cilj od pariskog Sporazuma od 1,5 stepeni.

Za EU, to bi značilo 65% smanjenje CO2 do 2030. godine.

Poslanici su podeljeni oko cilja od 65%

Guteland iz grupe Socijalista i demokrata (S&D), dobila je široku podršku vlastitih redova i s leve., međutim, zakonodavci desnice i konzervativci bili su izričito protiv.

Sylvia Limmer, nemačka poslanica iz krajnje desne stranke Alternativa za Nemačku (AfD), naglasila je ekonomske troškove povećanja klimatskih ambicija EU. Prema Evropskoj komisiji, za postizanje trenutnog cilja od 40% potrebno je godišnje ulaganje od 260 milijardi evra, što ide na 620 milijardi evra uz cilj od 55%, istaknula je ona.

Obećanje da će Zeleni dogovor stvoriti prosperitet svima je "glupost", rekla je Limer. "Morate biti u mogućnosti da priuštite sebi zaštitu životne sredine", konstatovala je ona.

Najveća grupa u Parlamentu, Evropska narodna stranka desnog centra (EPP), međutim, povukla je jasnu liniju na cilju od 50%. "Ništa više od 55% ionako nikada neće naći odobrenje Saveta EU," rekao je za EURACTIV nemački EPP poslanik Peter Liese.

„Usredotočimo se na predlog Komisije i ne preterujmo“, poručio je Liese kolegama iz Evropskog parlamenta.

Nemačka podigla cenu CO2 na 25€/t

BERLIN - Nemačka vlada usvojila je amandman na svoj nacionalni sistem određivanja cena ugljenika za sektor transporta i grejanja povećavajući početnu cenu do 2021. na 25 evra po toni .

"Viša cena CO2 čini fosilna goriva skupljim i približava nas klimatskim ciljevima", izjavila je ministarka životne sredine Svenja Schulze. Prvobitno predloženu početnu cenu od 10 evra po toni, žestoko su kritikovali klimatski aktivisti i drugi, posle čega je vlada odlučila da je podigne na 25 evra po toni, što je bilo planirano tek za 2023.

Cena ugljenika u Nemačkoj porašće na 55 evra do 2025. godine, a posle toga će biti postavljeni tenderi u okviru fiksne marže.

WEF: Globalno se planira ili gradi više od 1000 elektrana na uglj

ŽENEVA - Globalni ciljevi za smanjenje emisije ne mogu biti postignuti ukoliko ne budu preduzete velike mere za ubrzanje gašenja postojećih elektrana na uglj i zaustavljanje izgradnje novih elektrana, konstatuje u analizi od 29. maja portal Svetskog ekonomskog foruma - **World Economic Forum**.

Termoelektrane na uglj daju 38% globalne proizvodnje električne energije i oko 10 milijardi tona emisije CO₂. To premašuje maksimalno dozvoljene emisije koje, prema Međunarodnom panelu za klimatske promene (IPCC) mraju ostati do 2050. godine da bi se globalno zagrevanje zadržalo u granici od 1,5 ° C.

Ciljevi IPCC-a pozivaju na ubrzano smanjenje ovog izvora proizvodnje električne energije, sa aktuelnih 38% na 9% globalne proizvodnje već do 2030. godine i na 0,6% do 2050. godine.

Ipak, uprkos ovim ciljevima, širom sveta se planira ili gradi više od 1000 elektrana na uglj. Štaviše, postojeća postrojenja elektrana na uglj u Aziji - koja imaju životni vek 30-40 godina - u proseku su stara samo 11 godina.

Preko 90% planiranih i preko 70% postojećih kapaciteta za uglj nalazi se u Kini, Indiji i oko 20 drugih zemalja u razvoju.

Postojeće investicione inicijative koje podstiču globalne finansijske institucije da ograniče ili zaustave finansiranje uglja ne rešavaju problem.

IEA vidi najveći ikada zabeležen pad ulaganja u energiju

PARIZ - Međunarodna agencija za energiju - IEA u svom godišnjem Izveštaju o svetskim investicijama u energiju, navodi da će se globalne investicije u tom sektoru smanjiti u 2020. za 20% - ili za čak 400 milijardi dolara - u odnosu na prošlu godinu.

Najgore će pogoditi američki sektor škrljaca, koji će 2020. prepoloviti ulaganja, čak i uprkos sadašnjem oporavku cena nafte,

prenose **agencije**.

Američki sektor škrljaca "oduvek je bio pod pritiskom, ali sada pristup kapitalu i poverenje ulaganje sve više isušuje", rekao je izvršni direktor agencije Fatih Birol.

Brisel da odobri Češkoj pozajmicu ČEZ-u za novi reaktor

PRAG – Vlada Češke mora sačekati dozvolu Evropske komisije da pozajmi novac energetske kompaniji ČEZ, za šest milijardi evra vredno proširenje nuklearne elektrane Dukovany.

Naime, češki ministar industrije Karel Havlíček je za dnevni list Hospodarske Noviny rekao da tamošnja vlada već dugo pregovara s ČEZ-om o ulaganjima kako bi se zamenili blokovi kojima radni vek ističe u narednim dekadama.

ČEZ, u kome država ima udeo od 70%, takođe trena da nadomesti proizvodnju električne energije termoelektrana na lignit koje bi trebalo da ugasi tokom 2030.-ih godina.

Češka vlada je, inače, odobrila okvirni sporazum o novom reaktoru koji bi trebao biti priključen na mrežu 2036. godine.

Havlíček je rekao kako bi zaduživanje preko države bilo mnogo povoljnije za projekt, dodajući da dogovor mora da odobri Evropska komisija. Prema procenama, gradnja novog reaktora kuošaće oko 5,9 milijardi evra.

Rumunska Električna spaja tri regionalna distributera struje

BUKUREŠT - Rumunska grupacija za distribuciju i snabdevanje električnom energijom Električna (Electrica), čiji je najveći deoničar država s gotovo 49% udela, pokrenula je spajanje svoje tri regionalna distributivna ogranka.

Električna planira da objedini Električna Transilvania sever, Električna Transilvania jug i Električna Muntenia sever u jednu kompaniju.

Ova inicijativa jedan je od glavnih stubova strategije grupe za period 2019-2023. Tri kompanije za distribuciju električne energije zajedno poseduju više od 196.000 kilometara dalekovoda i snabdevaju 3,7 miliona kupaca.

U novembru 2017. Električna je kupila manjinske udele u vlasništvu investicionog fonda Fondul Proprietatea u te tri filijale (oko 22% u svakoj) plus manjinski udeo u servisnoj jedinici za 170 miliona evra. Električna takođe poseduje elektroenergetsku distribucionu kompaniju - Električna Furnizare, koja isporučuje struju za oko 3,5 miliona kupaca. *Romania-Insider*

Prva plutajuća nuklearna elektrana počela komercijalni rad

MOSKVA – Prva u svetu plutajuća nuklearna elektrana (FNPP), Akademik Lomonosov, počela je 22. maja komercijalne isporuke električne energije, priključenjem na elektroenergetsku mrežu u Čukotskoj oblasti na istoku Rusije.

Reč je, inače, o 11. aktivnoj NE u Rusiji i najsevernijoj nuklearnoj na svetu, saopšteno je iz matične kompanije Rosenergoatom.

FNPP je opremljena s dva reaktora KLT-40S kapaciteta od 35MW svaki.

Uz ta dva reaktora, ukupan broj nuklearnih reaktora u komercijalnom pogonu u Rusiji sada je 38, a još su četiri u izgradnji, prenosi portal *Nuclear Engineering International*.

ACER: Rast ugovornih zagušenja u evropskoj mreži za transport gasa

LJUBLJANA - Agencija Evropske unije za saradnju energetske regulatora (ACER) objavila je 20. maja 7. izdanje svog Izveštaja o „ugovornim zagušenjima na tržištima prirodnog gasa unutar EU i kako da se njima upravlja“.

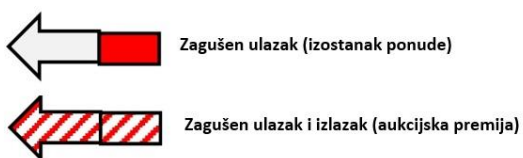
ACER u informaciji pojašnjava da ugovorna zagušenja nastaju kada neki korisnici mreže nisu bili u mogućnosti da obezbede kapacitete gasa po svom izboru i morali su da se oslone na mere ublažavanja zagušenja kako bi pristupili tržištu gasa.

Operatori transportnog sistema, na primer, mogu upotrebiti brojne postupke upravljanja zagušenjima („CMP-ovi“) kako bi poboljšali efikasnost tržišta.

U 2019. godini zabeležena su zagušenja na 37 mesta ulaska i izlaska širom Evrope, što je oko 10% svih tačaka interkonekcije ('IP-ova') u EU. Pravila EU predviđaju da se mehanizam čvrst-dan-unapred iskoristiti-ili-izgubiti (FDA UIOLI) treba primeniti na ovim zagušenim IP mestima, osim ako se zagušenje verovatno neće ponoviti u sledećim godinama. Izveštaj dalje utvrđuje da mehanizam za preveliku pretplatu ostaje najkorišćeniji CMP u 2019. godini, dok je upotreba ostalih CMP-ova znatno opala. Izveštaj takođe daje predloge za daljnja istraživanja i poziva istraživače da nastave proučavati različite aspekte zagušenja na EU tržištima gasa.

Segment mape zagušenja ACER vezan za region

NORD STREAM 2

Čižov: Severni tok 2 će se kako-tako realizovati

MOSKVA - Rusija veruje da će gasovod Severni tok 2 biti završen, a njegova sudbina, uprkos teškoj situaciji oko projekta, ne izaziva preveliku zabrinutost, rekao je u utorak u online brifingu stalni predstavnik Ruske Federacije pri EU Vladimir Čižov.

"Preostalo je tek nekoliko procenata do kompletiranja cevovoda, **što** sasvim dobro mogu obaviti Gazprom i Ruska Federacija. Dakle, sudbina samog projekta Severni tok 2 ne bi trebalo da nas posebno brine", rekao je Čižov.

On je podsetio da je u toku sudski proces oko primene izmena i dopuna EU direktive o gasu na projekat, zbog kojih će Gazprom moći da koristi samo polovinu kapaciteta gasovoda.

"Sasvim je jasno da situacija nije jednostavna. Postoji prilično nedvosmisleno formulisan stav nemačke vlade - zemlje u koju ulazi gasovod. Mi se, naravno, ne mešamo u pravosudnu praksu nemačkih sudova, ali polazimo od činjenice da će se ovaj projekt realizovati na ovaj ili onaj način", rekao je Čižov.

U svakom slučaju, Gazprom očekuje da bi plinovod trebao biti u pogonu do kraja 2020. godine, javila je ruska novinska agencija **TASS**.

Evropsko tržište gasa otporno na pandemiju

LONDON - Iako je čitav svet bio šokiran negativnim cenama WTI nafte zbog nedostatka potražnje tokom pandemije virusom Covid-19, tržište gasa nije registrovalo dramatične promene.

Prema konsultantu Rystad Energy, potrošnja gasa u Evropi tokom pandemije trebalo bi da padne u industriji za 5%, u komercijalnoj potrošnji 20%, a za stambenu potrošnju samo 2%. U kombinaciji, pad potrošnje iznosiće samo četiri milijarde kubnih metara (od ukupno 556 milijardi kubnih metara).

Ograničena potrošnja gasa u Evropi

LONDON - Evropske cene prirodnog gasa pale su prošle nedelje na nove rekordne nivoe, uprkos otkazivanja nekoliko tovara LNG-a, jer ograničena potražnja zadovoljava smanjene skladišne kapacitete.

Cena za dan unapred na holandskom TTF-u pala je prošlog četvrtka za 20% na 2,50 evra po megavat satu (MWh). Ugovori za isporuke u junu na TTF-u pojeftinili su za 11%, na 3,93 € / MWh. Cene ugovora za juli i avgust smanjene su za 8,5%, prenosi Kallanish Energy.

U međuvremenu, fjučersi za naredni mesec i za isporuke u avgustu na britanskom tržištu NBP smanjene su za 7%. Cene gasa za naredni mesec trgovane su za oko 9,6 penija po termalnoj jedinici.

Trend smanjenja odražava bojazan da će evropski skladišni kapaciteti biti puni pre nego što se završi letna sezona ubrizgavanja. Pojedini analitičari za Britaniju to najavljuju već za početak juna, pa neki

očekuju pad cena gasa u toj zemlji na negativno područje, što se već dogodilo 2006. godine.

Evropske zalihe gasa veće su nego pre godinu dana, a otkazivanje narudžbi za 30-40 tankera sa američkim LNG-om za utovarivanje u julu imao je mali uticaj na podupiranje cena gasa.

Azerbejdžanski gas za projekat TAP stigao do Albanije

TIRANA - Trans-Jadranski gasovod (TAP) kojim će gas iz Azerbejdžana prvi put direktno stići u Evropsku uniju - počeo je da prima gas u albansku sekciju gasovoda.

Deonica gasovoda dužine četiri kilometra koja ide od albansko-grčke granice do merne stanice TAP u Bilištu, u jugoistočnoj Albaniji, primila je prirodni gas 20. maja, prenosi **Azertac**.

Projekat TAP, vredan 4,5 milijardi evra, omogućiće protok gasa do južne Italije putem koji se proteže od tursk-grčke granice, preko Grčke, Albanije i Jadranskog mora.

Pre toga, gas iz azerbejdžanskog projekta Shah Deniz II u Kaspijskom moru trebalo bi da ide Južno-kavkaskim gasovodom (SCG) do Turske preko Gruzije, a potom gasovodom Tanap preko Turske do Grčke.

Prema poslednjem ažuriranju hodograma projekta TAP, gas iz Azerbejdžana trebalo bi da stigne u Italiju pre kraja ove godine.

Otvoreno pismo CEO Naftne i gasne klimatske inicijative

BRISEL - Čelnici 12 velikih svetskih naftnih kompanija, članica Naftne i gasne klimatske inicijative (OGCI), obavezali su se u otvorenom pismu javnosti da će nastaviti borbu protiv klimatskih promena, uprkos izazova bez presedana koje je tom cilju postavila pandemija korona virusa.

Open letter from the CEOs of the Oil and Gas Climate Initiative

Glavni izvršni direktori evropskih BP-a, Royal Dutch Shell-a, Totala, Enija, Equinor-a i Repsola, američkih Exxon-a, Chevron-a i Occidental-a, kineskog CNPC-a,

brazilskog Petrobrasa i saudijskog Saudi Aramco-a navode da će u tom cilju biti potreban napredak u tehnologiji, efikasan regulatorni okvir i ulaganja i obavezuju se na:

- Pojačanje napora za smanjenje emisija metana u sopstvenim kompanijama, uz podršku razvoju niskougljeničnih tehnologija;
- Nastavak podrške preko milijardu dolara teškog OGCI fonda razvoju novih rešenja sa malim udelom ugljenika u nafti i gasu, industriji komercijalnog transporta;
- Napredak u povećanju hvatanja, korišćenja i skladištenja komercijalno vijabilnog ugljendioksida radi dekarbonizacije više industrijskih sektora;
- Dalja podrška vladama u osmišljavanju efikasnih politika koje mogu ubrzati energetske tranzicije uz istovremeno podsticanje ekonomskog rasta.

Big Oil izgubio klimatski spor pred apelacionim sudom Kalifornije

LOS ANĐELES - Apelacioni sud devetog američkog okruga odlučio je u utorak da su državni sudovi pravi forum za tužbe u kojima se navodi da su naftne kompanije promovisale svoj rad kao ekološki odgovoran iako su znale da doprinosi klimatskim promenama.

Tužbe tvrde da bi Exxon Mobil, Chevron, Conoco Phillips, BP i Royal Dutch Shell zbog toga trebalo da plate tim državama za posledice klimatskih promena izazvane njihovim radom.

Presuda je poništila odluku saveznog sudije, koji je odbacio tužbe koje su podigli gradovi San Francisko i Oklend, i mogao bi na kraju dovesti do suđenja u kalifornijskim gradovima i okruzima koje traže odštetu.

Međutim, u međuvremenu, presuda od 3-0 verovatno će se suočiti sa novim izazovima koji bi mogli uključiti preispitivanje odluke na starijem veću iz 9. okruga i, na kraju, pred Vrhovnim sudom SAD, piše agencija **AP**.

